

SYLABUS PRZEDMIOTU – SZKOŁA DOKTORSKA
CYKL KSZTAŁCENIA OD 2025/2026 DO 2028/2029

OGÓLNE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE				
Tytuł przedmiotu	SEMINARIUM DOKTORANCKIE			
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Szkoła Doktorska Uniwersytetu Rzeszowskiego			
Typ przedmiotu (obowiązkowy, fakultatywny)	przedmiot obowiązkowy			
Rok/semestr	rok I -IV, semestr: I – VII			
Dyscyplina	Filozofia			
Język wykładowy	język polski/język angielski			
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu	Krzysztof Bochenek, dr hab., prof. UR			
Imię i nazwisko osoby prowadzącej/osób prowadzących przedmiot	Krzysztof Bochenek, dr hab., prof. UR			
Wymagania wstępne	Wykształcenie akademickie na poziomie studiów magisterskich. Wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne na poziomie 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji. Znajomość języka obcego na poziomie B2.			
STRESZCZENIE PRZEDMIOTU				
(syntetyczny opis treści oraz celów przedmiotu; 100-200 słów)				
Celem przedmiotu <i>Seminarium doktoranckiego</i> jest pogłębienie wiedzy filozoficznej, szczególnie w obszarze skomplikowanych relacji pomiędzy rozumem a wiarą. W trakcie Seminarium zostaną przybliżone zarówno historyczne koncepcje w tym obszarze, jak i współczesne, związane z ponowoczesnym zwątpieniem w rozum i dynamicznie zmieniającym się postrzeganiem wiary i religii. Wykazanie się umiejętnością praktycznej aplikacji uzyskanej wiedzy i umiejętności do przygotowania dysertacji doktorskiej. Internalizacja niezbędnej w przygotowywaniu rozprawy doktorskiej wiedzy z zakresu relacji pomiędzy nauką a religią, w aspekcie historycznym i współczesnym. Celem <i>Seminarium doktoranckiego</i> będzie też przeniesienie nabytej wiedzy w przestrzeń dokonujących się dziś dyskursów, wraz z umiejętnością, kompetentnego w nich uczestniczenia.				
EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU I METODY WERYFIKACJI				
Symbol efektu uczenia się	Zakładane efekty uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK (symbol)	Forma zajęć dydaktycznych (w., ćw., itp.)	Metody weryfikacji (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt itp.)
Wiedza: Lp.	zna i rozumie, posiada wiedzę			
P8S_WG1	Posiada rozległą wiedzę teoretyczną, podparta doświadczeniem badawczym i zna aktualny dorobek naukowy w tym światowy z zakresu odbywanego kształcenia w dyscyplinie naukowej: filozofia, a także zna zagadnienia ogólne z zakresu dyscyplin pokrewnych, z tematu zainteresowań badawczych w stopniu pozwalającym na potwierdzanie bądź obalenie istniejących paradygmatów.	P8S_WG	seminarium	wypowiedź ustna, dyskusja
P8S_WG2	Zna kierunki rozwoju badań naukowych w dyscyplinie naukowej filozofia i najnowsze odkrycia, w tym	P8S_WG	seminarium	wypowiedź ustna, dyskusja

	także światowe w dyscyplinie w której odbywa się kształcenie.			
P8S_WG3	Zna, rozumie i potrafi stosować pojęcia używane przez naukowców i specjalistów w dyscyplinie filozofia i dyscyplinach pokrewnych w języku rodzimym i obcym, wiodącym dla dyscypliny.	P8S_WG	seminarium	wypowiedź ustna, dyskusja
Umiejętności: Lp.	<i>Potrafi</i>			
P8S_UW1	W oparciu o posiadaną wiedzę z różnych dziedzin nauki potrafi identyfikować i rozwiązywać problem badań naukowych, definiować cel, formułować hipotezę i przedmiot badań naukowych, dobierać i doskonalić techniki, metody i narzędzia badawcze oraz wnioskować na podstawie wyników badań naukowych.	P8S_UW	seminarium	wypowiedź ustna, dyskusja, prace pisemne
P8S_UW2	Potrafi dobrać i wykorzystać dostępną literaturę naukową do diagnozowania i rozwiązywania problemów badawczych oraz działań innowacyjnych w prowadzonej pracy badawczej a także zastosować właściwy warsztat do tworzenia nowych elementów dorobku naukowego.	P8S_UW	seminarium	wypowiedź ustna, dyskusja, prace pisemne
P8S_UW3	Wykorzystując posiadaną interdyscyplinarną wiedzę potrafi dokonać analizowania i oceny wyników badań naukowych, prac eksperckich i pozostałych opracowań naukowych, potrafi na tej podstawie formułować opinię, w tym także krytyczne sądy.	P8S_UW	seminarium	wypowiedź ustna, dyskusja, prace pisemne
P8S_UK6	Potrafi publicznie przemówić, by zaprezentować wyniki badań naukowych oraz uczestniczyć w dyskusji na tematy naukowe, społeczne i zawodowe w międzynarodowym środowisku, posługując się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Kształcenia Językowego.	P8S_UK	seminarium	wypowiedź ustna, dyskusja, prace pisemne
Kompetencje społeczne: Lp.	<i>jest gotów</i>			
P8S_KK1	Jest przygotowany do przeprowadzania krytycznej oceny dorobku w ramach dyscypliny naukowej filozofia oraz do krytycznej oceny wkładu wyników własnej działalności badawczej w rozwój naukowy dyscypliny, w której odbywa kształcenie.	P8S_KK	seminarium	wypowiedź ustna, dyskusja, prace pisemne

P8S_KK3	Dzięki posiadanej rozległej wiedzy rozwiązuje różne problemy poznawcze i praktyczne.		P8S_KK	seminarium		wypowiedź ustna, dyskusja, prace pisemne
FORMY ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH, WYMIAR GODZIN I PUNKTÓW						
Semestr (nr)	Wykł.	Ćw./Konw.	Lab.	Prakt.	Inne	Liczba pkt. ECTS
I – VII	-	-	-	-	7 x 15 godz. -105 godz.	7 x 2 ECTS – 14 ECTS
METODY DYDAKTYCZNE						
- dyskusja naukowa, - studium literatury naukowej, - prezentacja multimedialna, - przygotowanie i prezentacja celu badań, metod badawczych, wyników badań, - prace zaliczeniowe, - postępy w przygotowaniu rozprawy doktorskiej						
TREŚCI PROGRAMOWE						
semestr I						
Tematy:						
1. Krytyczna rewizja pojęć racjonalności, irracjonalności, <i>sacrum</i> oraz analiza argumentacji i stanowisk filozoficznych obecnych w tradycji chrześcijańskiej Wschodu i Zachodu. 2. Metoda historyczno-porównawcza – zestawienie i porównanie wybranych doktryn, nurtów teologicznych i filozoficznych oraz ich wpływu na sztukę sakralną w różnych epokach i kręgach kulturowych. 3. Analiza tekstów źródłowych – interpretacja oryginalnych dzieł teologicznych, filozoficznych i artystycznych (m.in. pisma Ojców Kościoła, dokumenty soborowe, traktaty ikonograficzne), z wykorzystaniem narzędzi hermeneutyki. I jako ewentualność: 4. Metoda analizy dzieła sztuki – badanie formalnych, symbolicznych i funkcjonalnych aspektów wybranych przykładów sztuki sakralnej, z wykorzystaniem narzędzi historii sztuki i estetyki.						
semestr II						
Tematy:						
1. Analiza porównawcza ikonografii wybranych dzieł sztuki sakralnej Wschodu i Zachodu – z wykorzystaniem narzędzi historii sztuki, antropologii i filozofii. 2. Badania nad językiem opisu doświadczenia religijnego w tekstach źródłowych (np. patrystyka, pisma teologów, relacje artystów) – analiza semantyczna i hermeneutyczna. 3. Eksperymenty z percepcją dzieł sztuki sakralnej – np. badanie reakcji emocjonalnych i poznawczych odbiorców (można rozważyć ankiety lub krótkie testy psychologiczne podczas wystaw, jeśli będzie taka możliwość). 4. Krytyczna analiza współczesnych sporów wokół sztuki sakralnej (np. kontrowersje wokół nowych form artystycznych w kościołach)						
semestr III						
Temat 1: Chrześcijaństwo Wschodu i Zachodu – geneza i rozwój różnic						
Temat 2: Zarys historyczny rozłamu i jego konsekwencje dla teologii, filozofii i sztuki						
Temat 3: Główne doktryny i spory (np. orygenizm, ikonoklazm, fideizm, patrystyka)						
Temat 4: Rola Soborów i wykładni soborowych i kluczowych postaci						
semestr IV						
Temat 1: Sztuka sakralna jako pole ekspresji racjonalności i irracjonalności						
Temat 2: Ikona i obraz – różnice teologiczne i filozoficzne						
Temat 3: Sztuka bizantyjska vs. zachodnia – porównanie podstawowych założeń						
Temat 4: Sztuka sakralna jako medium poznania i doświadczenia <i>sacrum</i>						
semestr V						
Temat 1: Doświadczenie <i>sacrum</i> – analiza filozoficzna, antropologiczna i psychologiczna						

Temat 2: Mechanizmy poznawcze i emocjonalne w kontakcie ze sztuką sakralną
 Temat 3: Współczesne badania nad percepcją i przeżywaniem sacrum
 Temat 4: „Przegląd badań własnych” – OPIS/ANALIZA/INTERPRETACJA z autorskich badań terenowych [reprografia, źródła wywołane, wywiady, obserwacje uczestniczące (opis zastosowanych metod i wybranych przypadków)]

semestr VI

Temat 1: Współczesne reinterpretacje i spory
 Temat 2: Przykłady nowych form sztuki sakralnej i ich odbioru (*case studies*)
 Temat 3: Aktualne kontrowersje wokół granic racjonalności i irracjonalności w Chrześcijaństwie i sztuce chrześcijańskiej
 Temat 4: Dialog między Tradycją, tradycjami a współczesnością (nowoczesnością i „ponowoczesnością”)

semestr VII

Teodycea – Antropodycea – Humanizm oraz ich filozoficzne implikacje: czy można pogodzić racjonalność i irracjonalność w doświadczeniu *sacrum*?

Temat 1: Próba syntezy na podstawie zgromadzonego materiału
 Temat 2: Propozycje nowych ujęć filozoficznych
 Temat 3: Wnioski dla filozofii, teologii i antropologii sztuki

WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU (KRYTERIA OCENIANIA)

Ocenie podlega ciągła praca doktoranta w każdym semestrze i roku akademickim w zakresie: realizacji badań, poszerzania wiedzy, studiowania literatury, zaangażowania oraz postępów w przygotowaniu rozprawy doktorskiej.

Przedmiot kończy się po każdym semestrze realizacji:

zaliczenie – zal.,
niezaliczony – nzal.

Wymagania

Przy ocenie z przedmiotu stosuje się odpowiedni procent uzyskanych punktów:

- **do 60% - niezaliczony** - doktorant nie robi postępów w badaniach naukowych, nie poszerza wiedzy, nie studiuje lektur, nie uczestniczy w merytorycznej dyskusji, nie wywiązuje się z obowiązków naukowych;
 - **61% - 100% - zaliczony** - doktorant robi postępy w badaniach naukowych, poszerza wiedzę, studiuje literaturę podstawową i uzupełniającą, merytorycznie uczestniczy w dyskusji, wywiązuje się z wszystkich obowiązków naukowych.

CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY DOKTORANTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny realizowane w kontakcie bezpośrednim wynikające z programu studiów	7 x 15 godz. – 105 godz.
Inne z udziałem nauczyciela (udział w konsultacjach, egzaminie)	6
Godziny realizowane samodzielnie przez doktoranta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	309
SUMA GODZIN	420
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS*	7 x 2 ECTS – 14 ECTS

LITERATURA

Literatura podstawowa:	Bronk A., <i>Podstawy nauk o religii</i> , TN KUL, Lubin 2003. Buttiglione R., <i>Wiara rozumu i racje wiary</i> , w: Jan Paweł II, <i>Fides et ratio. Tekst i komentarze</i> , red. T. Styczeń, W. Chudy, Wyd. KUL, Lublin 2003, s. 259-268. Kiereś H., <i>Filozofia sztuki</i> , Lublin 2020. Plazaola J., <i>Kościół i sztuka. Od początków do naszych dni</i> , tłum. M. Dutkiewicz-Litwiniuk, Kielce 2002.
------------------------	--

Literatura uzupełniająca:	1. BARON A., PIETRAS H. (OPRAC.), <i>DOKUMENTY SOBORÓW POWSZECHNYCH. TEKST GRECKI, ŁACIŃSKI, POLSKI</i>, T. 1 (325-767), KRAKÓW 2005. 2. BIAŁOSTOCKI J. (WYBÓR I OPRAC.), <i>MYŚLICIELE, KRONIKARZE I ARTYŚCI O SZTUCE</i>, T. 1: <i>OD STAROŻYTNOŚCI DO 1500</i>, WARSZAWA 1988. 3. CORMACK R., <i>MALOWANIE DUSZY. IKONY, MASKI POŚMIERTNE I CAŁUNY</i>, TŁUM. K. KWAŚNIEWICZ, KRAKÓW 1999. 4. ELWICH B., <i>IKONA. DUCHOWOŚĆ I FILOZOFIA</i>, KRAKÓW 2006. 5. EVDOKIMOV P., <i>SZTUKA IKONY. TEOLOGIA PIĘKNA</i>, TŁUM. M. ŻUROWSKA, WARSZAWA 1999. 6. FORSTNER D., <i>ŚWIAT SYMBOLIKI CHRZEŚCIJAŃSKIEJ: LEKSYKON</i>, TŁUM. I OPRAC. W. ZAKRZEWSKA, WARSZAWA 2001. 7. HART A., <i>IKONA. PODRĘCZNIK MALARSTWA IKONOWEGO I ŚCIENNEGO</i>, TŁUM. E. A. MALAGA, KIELCE 2015. 8. KIEREŚ H., <i>FILOZOFIA SZTUKI</i>, LUBLIN 2020. 9. KNAPIŃSKI R., KRAMISZEWSKA A. (RED.), <i>CREDO I DEUM W TEOLOGII I SZTUCE KOŚCIOŁÓW CHRZEŚCIJAŃSKICH</i>, LUBLIN 2009. 10. KOBIELUS K., <i>DZIEŁO SZTUKI. DZIEŁO WIARY. PRZEZ WIDZIALNE DO NIEWIDZIALNEGO</i>, ŻĄBKI 2002. 11. KRUSZYŃSKI T., <i>DZIEJE SZTUKI STAROCHRZEŚCIJAŃSKIEJ</i>, KRAKÓW 2002. 12. PLAZAOLA J., <i>KOŚCIÓŁ I SZTUKA. OD POCZĄTKÓW DO NASZYCH DNI</i>, TŁUM. M. DUTKIEWICZ-LITWINIUK, KIELCE 2002. 13. STAROWIEYSKI M., <i>BARWNY ŚWIAT APOKRYFÓW</i>, POZNAŃ 2006. 14. STAROWIEYSKI M. (RED.), <i>MUZA CHRZEŚCIJAŃSKIEGO WSCHODU</i>, KRAKÓW 2008. 15. STAROWIEYSKI M., <i>Z HISTORII WCZESNEGO CHRZEŚCIJAŃSTWA. BIBLIA, MĘCZENNICZY, POGANIE I INNI</i>, KRAKÓW 2015.
---------------------------	---

*(1 PUNKT ECTS ODPOWIADA OD 25 – 30 GODZIN CAŁKOWITEGO NAKŁADU PRACY DOKTORANTA, POTRZEBNEGO DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW)

.....
Data i podpis prowadzącego przedmiotu

.....
Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej